

ABONAMENTUL:
Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Conștiința națională.

— Articol din afară. —

Dintre forțele morale cari conduc, dacă nu și stăpânesc în întregimea ei omenimea, și care începând cu vremurile preistorice — de pe a căror fond bituminos s'a desprins pentru prima dată cunoștința atotputernică în om — și urmând în cursul veacurilor au format istoria, scriind pagini de sânge și pagini de aur, forțe, cari necesar alcătuiesc chintesenta noastră dumnezeiască, astăzi, în marile zile istorice, pe cari le trăim, s'a ridicat la maximu-i de valoare: conștiința națională.

Nu este sentimente nu există pasiune s'o prevealeze în complexul sufletelor noastre. Astăzi ne place a crede că întocmai ca și-o uriașe pădure de brazi, trezită în vuietul unei vertiginoase și cutropitoare vijelii, neamul românesc va lăpăda dela sine toate uscăturile, toate crengile și buturugile putrede, bune doar să atragă fulgerile celeste, și să condenseze în ele vermina socială, ca apoi în marea zi a păcei, mândru și conștiu, să-și înalțe spre cer, ca și acele vârfuri de-o verdeață imaculată și viguroasă, idealul său național. Ne place a crede că după acest războiu purificator oamenii își vor întinde mâna frățește, dumăniile corosive de suflete vor fi alungate în umbra trecutului; iar neamurile Europei nu vor cunoaște alt război, decât cel dat pentru cultură, știință, artă.

Se cuvine însă până atunci, să oțelim sufletele noastre cu tot prilejul, adăpându-le la acel izvor viu al zilelor noastre, care este conștiința națională. Numai întăriți în conștiința noastră de neam bimilenar, viguros,

genial și vrednic, vom putea duce la îndeplinire idealul sălășluit în taina sufletului fiecărui din noi. De aceea să nu lăsăm să treacă nici un moment de eroism, de fapte vitejești și nobile, săvârșite de soldații noștri pe câmpul de luptă, fără să trezească în sufletele noastre demnitatea: de Român, mândria: de a fi admirat, nădejdea: hărăzirei necesare a unei sorți mai bune în viitor. De aceea să nu lăsăm să treacă nici o suferință, nici o lacrimă, vărsată de mamele și soțiile române, fără gândul răsplatei, celei mai imperioase și depline. De aceea să nu lăsăm să treacă zi, ceas, clipită fără a sfărâma una din verigele lanțului, care ține încătușat încă sufletul nostru în sboru-i spre idealul neamului românesc. De aceea de câte ori ne va întreba cineva, sau ne vom întreba noi înșine — și s'o facem cât de des, — ce ție mai scump pe pământul acesta, să răspundem cu capul sus: numele și limba de Român!

În forma-i de astăzi conștiința națională este un produs al vremurilor moderne. Într'adevăr, dacă examinăm istoria, vom găsi atât la Greci, cât și la Romani o mândrie și conștiință de sine, ca popor. Însă la unii era mai mult un dispreț față de barbarii impasibili artei; la ceilalți era acea gravitas romana, sentiment ambiant al mândriei de cetățean și ostaș al urbei eterne. Scrutând mai departe în secolele de cutropiri și coagulări de neamuri, care a fost emigrațiunea poparelor, și în timpul următor lor, al fondării de state, al cruciatelor ispășitoare, al dominațiunei bisericeii, al glorioasei renașteri, până la invaziunea turcească, și mai încolo la începutul evului nou în monstruoasele războaie religioase, până la revoluțiunea franceză, ve-

dem că ideile conducătoare au fost lipsite de cea mai mică infiltrațiune a vreunei concepții naționale.

Abia revoluțiunea franceză, a cărei grandioasă operă fu redarea omului sie însuș, trezi acest minunat sentiment în spiritele eliberate și liberatoare. De atunci el a crescut de nedescris în intensitate, a fost nutrit cu sângele al mai multor războaie, dintre cari cel din 1871 și cele balcanice sunt, pe lângă uriașele desfășurări de energie ale expedițiilor napoleoniene, principalele. Și de sigur, printre celelalte cauze de ordin economic și politic, ideia națională a fost un puternic resort al izbucnirii războiului de față. Că va ieși sau nu va ieși biruitoare, este o întrebare, pe care o va deslega vremea și rezultatele războiului. Un lucru însă este cert, că până nu va fi asigurată definitivă ei triumfare, pace durabilă nu va fi.

Iar ca să schițăm dezvoltarea conștiinței naționale în sânul poporului românesc, să nu ne facem iluzii, că ea ar fi prins rădăcină de mult în masele poporului. Nici chiar revoluția lui Horia și mișcările din 1848 n'au fost manifestări pur naționale. Ea a fost mai mult zestrea sufletească a unei elite de intelectuali. Dela cronicarii cu neobosite și vrednice condece trecând la acei apostoli, cari au fost *Petru Maior*, *Gheorghe Șincai*, *Samuil Micu Klein*, până la neobositul dascăl al slovei românești, *Gheorghe Lazar*, și la aprigii luptători ai unui conștiu ideal național *Simion Bărnuțiu* și *Gheorghe Bariț*, iar în zilele noastre ajungându-și apogeul la un *Iorga*, *A. C. Cuza*, *Mehedinți*, conștiința națională a fost scânteia, care propagându-se în cursul anilor prin intermediarul acestor acumulatori de

O mamă!

Afară ninge, ninge și vântul nopții bate
Și sufletul sîelnic durerea mi-l străbate,
Căci mă gândesc cu jale, la clipele senine
Când mamă, dulce mamă, eram în sat la tine
Când stam la ștat adesea în nopți târzii cu stele
Și-mi povesteai de zine, de Feți-frumoși, de Iele;
Când mă 'nvătați în taină să fiu smerit, cuminte,
Și să mă 'nchin, o mamă, cerescului părinte
Și să slujesc din suflet Fecioarei Preacurate,
Că-i plină de blândete, izvor de bunătate,
Și când cuprinși de-odată de-un dor de rugăminte
Urzeam în lacrimi rugă cerescului Părinte
Și ne culcam în pace în nopți târzii cu stele
Și, eu visam în taină cu Feți-frumoși și Iele...

Și mă gândesc adesea la clipele acelea
Și mamă, dulce mamă, atunci mă prinde jelea,
Căci, știu că 'n lumea largă, în lumea prihănită
Sunt floare scuturată, sunt frunză veștejită...

Căci tu te-ai dus, o mamă, în țara celor sîinte,
În lumea nemuririi, la vecinicul Părinte

Numărul poporal pe 1 an 4 cor.

Și ți-ai lăsat copilul în plânset și 'n suspine
Departe 'n altă lume, departe mult de tine
Și-i astăzi suflet trudnic, muncit de toată firea,
Rămas ortac cu truda și prieten cu gândirea...

Căci chipul tău, o mamă, e stins și nu mai ăeste,
Viața ta curată e astăzi o poveste,
Cu crai și zine mândre, cu Feți-frumoși și Iele,
Poveste mult duloasă-i și plină-i mult de jele.
Și nu-i un glas în lume, ca glasul tău cuminte,
Să-mi coarnă 'n suflet frica cerescului Părinte
Și să mă 'nvețe ruga Fecioarei Preacurate,
O mamă, dulce mamă, izvor de bunătate
Ce stai în nopți senine la veghe printre stele
Să-mi luminezi viața și gândurile mele...

A. N. Târnăveanul.

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Din războiul dela nord.

III.

De un martor ocular.

Pacea meșteșugită dela Londra prin care Rusiei i se retează pentru totdeauna pofta de a se mai amesteca în daraverile Balcanului, și Serbiei i se pune lațul în gât fără de aerul Adriaticii, a fost un pas nechibzuit al diplomației greoaie și neputincioasă.

Era firesc de prevăzut de atunci că vântul celei dintâi ocazii binevenite, prin atâtea găuri secrete diplomatice croite cu intenții egoiste, o să aprindă nu peste mult din nou lumea cu o groază și furie de nedescris. Și așa a și fost.

S'a decretat mobilizarea declarându-se războiul.

În ziua de... Iulie primi-i biletul de chemare pentru a mă prezenta în decursul alor 48 ore la regimentul 63 de infanterie din Bistrița. Abia având timp de a-mi lua rămas bun dela prie-

Numărul poporal pe 1/2, 2 coroane

energie românească astăzi covârșește atât în Regat, cât și la cea mai mare parte din intelectualii noștri orice alt interes egocentric.

Cât ce privește poporul — rezervoarul cel mai nesecat al energiei naționale — e mai bine să nu vorbim aici. Sunt atâtea de făcut spre a îmbunătăți soarta

acestui uriaș blând cu inimă de copil și minte de geniu, încât vor trebui secole de muncă neobosită, ca să primească tot, ce-i revine. Când privești rezistența și perseverența, cu care a ținut piept atâtea secole celor mai eterogene și protivnice influențe, păstrându-și neștirbite și unitari firea, obiceiurile și limba, moștenite dela străbuni și părinți, te cuprinde fără voie acea puternică admirare, ce-o întâmpini în fața revelațiilor cerești.

Ce mare e poporul acesta, ce statornic în credința-i față de tron și patrie, ce tare, viteaz și nobil în manifestarea acestei credințe!

Ca acel falnic roman Mucius Scaevola, care vrând să dea statorniciei convingerilor sale proba cea mai elocventă, băgă și în mână în avicele flacări, fără să scârșească, așa și poporul român fără împotrivire și clătire și-a întins dreapta cinstită monarhiei în văltoarea celor mai cumplite flacări, dând înc'odată proba cea mai elocventă a loialității sale.

Conștiu de datoria sa față de tron, conștiu de datoria sa față de patrie, dar conștiu și de menirea sa, care nu poate fi alta decât românească, acest popor dacă luptă și azi, ca leii, e pentru nădejdea, că o apropiată îndreptare a stărei lui nu poate întârzia, e pentru că simte, că nu va încerca nimeni să-i strivească și omoare în suflet aceea ce cere el mai scump, conștiința națională.

Căci ce este aceasta altceva pentru el decât ce e pentru flori soarele, pentru viețai hrana, aerul și apa, pentru plante sucurile abundente, pe cari le dă mama noastră pământul și cu care trăim înflorind în plină fecunditate, iar fără ele ne ofilim vremelnic.

teni și cunoscuteți am urcat trenul cu firma convingere că la anul o să-mi crească din pământul sterp al Galileii, îngrășat cu propriul meu sânge niscaiva cucute pe mormânt. Și fiindcă nefericirea și norocul din leagăn și până atunci tot de capul meu s'a ținut, nu-mi păsa de moarte, căci „Cine știe de e mai bine a fi sau a nu fi”... Devenisem indiferent amuzându-mă în gălăgia disperată a miilor de oameni de pe la toate gările pe unde treceau cari aveau acelaș scop ca și mine, dar cu altă țintă și mângâindu-mă cu fatalitatea caracteristică nouă „o fi ce-a da Dzeu.”

Imi era groază însă de o eventuală schilodire ca să nu ajung de râsul copiilor și avizat la mila oamenilor cu suflet bun. Cu un singur lucru nu mă puteam împăca de loc: să nu-mi pot vedea casa părintească, părinții buni și nevasta iubită care încă înainte de mobilizare era dusă în țară.

Totul armatei... granița era închisă și trenurile nu mai comunicau pentru „civil bagajul” atât de nesuferit...

Mălăețat de oboseală cu sufletul zdrobit de privirea atâtor scene tragice de despărțire a soldaților de nevastă, copii și părinți, și cu gânduri, ce acum se tac, am cutriert țara din

vest spre ost sosind cu anevoie în mijlocul acelor urmași vrednici ai grănițierilor născuți de a căror strămoși prin vitejia și iscusința fără seamăn în anele războaielor a tremurat lumea întreagă, ba chiar însuș Napoleon la Arcole.

Orașul liniștit de munte, cu burghezii greoi săsești și cu multă vorbă ungurească, ce până mai ieri părea o mănăstire se transformase în un furnicar de un tumult babilonic. Parcă se pornise văile cu un potop dar nu de apă ci de oameni, care curgea fără sfârșit înspre centrul cercului de mobilizare. Bătrâni albiți de vreme, feciori sdraveni rumeniți de arșița soarelui, glotași voinici cu copiii în brațe și nevestele de după gât, umpleau cazarmile, instituturile publice, casele particularilor și străzile orașului.

Voia bună și glumele fără sfârșit a nenumăraților prieteni și cunoscuteți pe cari îi întâlneam pas de pas mi-au sters și mie gândurile negre din suflet, mă simțeam bine, uitasem că am sosit să plec la război.

Ne îmbrăcăm... Un ropot de hohote la revederea în hainele împăratului în cari abia ne recunoșteam, apoi alergături în raptul capului din o stradă în alta, până ce cu chiu cu vai ți-ai găsit compania sau batalionul la care ai fost împărțit. Din momentul acela am fost soldați

cu trup și suflet. Cătănească ne era viața, vorba și portul, gândirea și munca.

Dimineața abia ațipiti ne sculăm cu noaptea în cap, pentru a merge la „vizita marozilor” pe cari îi vindecam după prescripția militară cu „Dower”, „chinina”, „opiu”, „numai supă” „ajun”, „Einzeln” și „Verschärft”, de toate boalele câte le-a pus milostivul Dzeu pe ei. Către 9 ceasuri, fiind gata și oboșiți de munca grea, cu gâtul uscat de atâtea sbierături, sburam până în vecini unde era și o coconită frumoasă și ni-l udam puțin cu zamă de hemei, apoi o plimbare ca să putem mânca mai bine, în urmă masa și un somn bunșor ca să ne îngrășăm puțin, ca să avem de unde slăbi în război, către seară pe răcoare nițică școală cu trupa sanitară, apoi bere, ris și glume, mai târziu cina cu o plimbare ca să putem suporta aerul de cafea, în urmă „Schwartzul” și care nu avea boala „crisis buzunariensis” emulare întru câștigarea „championatului” la șampanie.

Beam, mâncam, ne petreceam. Eram adevărate cătane, știind că multora o să ne fie în Bistrița cina cea de taină.

Așa război am fi tot dorit până la isprăvirea lumii. Dar precum tot începutul are un sfârșit, așa și trândăvia noastră.

Atitudinea României.

O părere franceză despre sfiala României de a intra în război. România la răspântie!

Arad, 18 August.

D. René Moulin redactor la „Revue Hebdomadaire” din Paris publică în cel mai nou număr al acestei reviste franceze un lung articol asupra politicii României, în care spune între altele:

„D. Brătianu, acest „sfinx român” are marea calitate — scrie redactorul politic al lui „Revue Hebdomadaire” — de a ști să temporizeze, fără a supăra pe aliați. Propunerilor ce i se fac de a hotărî intervenția României, d. Brătianu opune: intransigența cererilor sale și avisul statului major român. D-sa se ferește de a expune țara la dezastrul ce ar așteptat-o în caz că intervenția ei ar cădea într'un mod inoportun”.

În sprijinul acestei atitudini rezervate a dlui Brătianu, d. Moulin arată după părerile unui distins ofițer de stat major român, cauzele pentru cari România nu a intervenit de partea împătritei-înțelegeri:

„Noi nu putem interveni în acest moment fără a ne expune unui mare pericol”, — declară ofițerul român.

„Armata română puternică de 500 mii, în actualele condiții, ar fi forțată să se întindă pe un front care să învăluie nu numai frontiera de nord, dar și aceea dinspre Bulgaria. Ce ajutor am aduce noi aliaților în aceste condițiuni? Noi nu putem interveni până când aripa noastră dreaptă nu va fi în legătură cu armata rusă, iar flancul nostru acoperit de ea.

Frontiera Moldovei este deschisă invaziunii inamice. Trebuie deci ca Rușii să ocupe Bucovina septentrională și să ferească astfel Moldova de orice amenințare din partea Austro-Germanilor; altfel adversarii noștri, pătrunzând în Moldova, ar putea să taie România în două părți.”

Reiese din aceste observațiuni atât de juste că intervențiunea României nu s'ar putea produce decât atunci când s'ar ști precis de partea cui intervine Bulgaria și când armatele țarului luând ofensiva, ar isbuti să devie din nou stăpână pe Bucovina.

„Frankfurter Zeitung” scrie următoarele în numărul său mai recent:

Hotărârea guvernului român relativ la ridicarea prohibirei exportului de cereale e o încercare cu scopul de a ieși din turburările interne. Nemulțumirea proprietarilor împotriva dlui Brătianu, dar mai ales împotriva dlui Costinescu ministru de finanțe, a devenit atât de mare, încât aceștia au trebuit să cedeze și a trebuit să evită cea mai excepțională ordinațiune a guvernului. Prohibirea cerealelor în România a fost declarată la începutul războiului, care fapt nu poate fi considerat ca justificare a necesităților proprii, ci într'adevăr ca un fapt de guvernare neamicabil împotriva Germaniei și Austro-Ungariei. Actuala ridicare a prohibirei exportului de cereale nu înseamnă schimbarea spre o direcțiune mai prietenoasă, deoarece nu noi avem trebuință de cerealele românești, ci România are trebuință de piața noastră. Acelaș domn Costinescu care a împiedecat exportul făinoaselor peste frontiera ungară, a fost forța motrice în chestia atitudinii anti-neutrale a României, relativ la nepermiterea transitului de munițiuni pe seama Turciei. Nu s'a comunicat dacă d. Costinescu care prin câștigarea pieței germane pe seama cerealelor românești vrea să-și salveze portofoliul, vrea oare dsa să-și abandoneze încăpăținarea relativ la oprirea transitului munițiilor, ba se poate presupune tocmai contrarul. Însă mai recent și în această chestie situația s'a schimbat așa, că în schimbul exportului cerealelor românești nu se mai poate vorbi despre admiterea transitului munițiilor. Și așadar, acum Turcia are posibilitatea să-și fabricheze atâtea munițiuni, de câtă are lipsă, iar soarta Dardanelor nu este depusă în mâinile vre-unui ministru român. În consecință raporturile României cu noi au suferit o foarte mare schimbare în cele mai importante puncte. Că situația internă a României nu poate fi tocmai strălucită asta o dovedește comunicarea de mai jos obținută din sursă autorizată care s'a trimis din București în ziua de 15 August:

Două chestii îi preocupă în prezent pe miniștrii români. Chestia exportului, care e în legătură și cu chestia transitului mărfurilor destinate Bulgariei și Turciei. Politica dlui Costinescu a păgubit într-o măsură neînchipuită interesele economice ale României. Pe întreg globul pământului nu se găsește un alt popor care să tolereze așa ceva. Dar guvernul numai acum începe să-și dea seama despre marile pagube pe cari le-a adus țării proprii încăpăținarea lui în chestia împiedecării exportului de cereale. Acum ar vrea să ajute exportul; în această chestie guvernul român a avut tratative amănunțite cu reprezentanții puterilor centrale, cu cari afirmative s'ar fi și înțeles. Recentul consiliu de miniștri a debătut convențiile ce urmează să se încheie cu puterile centrale. Se svonește, că **noua înțelegere exclude transitul de munițiuni pe seama Turciei**, dar, totuși, însăși încheierea convențiilor constituie un fapt, care ar corespunde vechilor raporturi bune cu puterile centrale și ar da o nouă dovadă în această privință.

Contrar acestor svonuri, în Frankfurt în zilele din urmă se menține puternic svonul, că **România a încheiat o convențiune de alianță cu quadrupla-înțelegere a cărei semnare se va face în zilele cele mai apropiate la Paris. Guvernul n'a făcut nimic pentru desmințirea acestui svon. Dimpotrivă, presa oficială, care în timpul din urmă arăta o tot mai mare simpatie față de puterile centrale, a devenit iarăși antigermană. „Viitorul” de ieri publică la loc de frunte un articol, care trebuie considerat ca o declarație din partea guvernului. Cuprinsul acestui articol arată evident, că guvernul își va menține punctul de vedere de până aci, adică acela, care pe lângă desconsiderarea celor mai vitale interese ale României favorizează numai interesele Rusiei. Deci România și de aci înainte va apăra interesele rusești prin aceea că prin toate mijloacele de cari dispune va împiedeca transitul materialului de războiu pe seama Turciei, în vreme ce favorizează transitul materialului de războiu ce vine prin Serbia pe seama Rusiei și prevede Serbia cu toate mărfurile de care aceasta are cea mai mare lipsă.**

Deodată cu această îndepărtare a frontului presei oficiale, în Balcani se observă o

In o bună zi ne sosi porunca prea înaltă să plecăm și noi întâiul marș-batalion.

Tăcut și conștienți de seriozitatea momentului, am luat calea spre gară, împănati cu sfântul nostru tricolor, căci batalionul era compus numai și numai din combatanți neaoși Români.

Nu am văzut măcar pe unul să plângă, nu am auzit măcar unul care să se vaete, deși durerea le era mare și vitrigia omenească îi sugruma de gât.

Își mângăiau nevestele cărora le încheștasă suspinul gura, își sărutau copiii rumeni drăgălași, lăsați să spuie voie bună consăngenilor de pe acasă și urcau trenurile voinicii strigând în gura mare: „De mi-o fi scris să mor muiere, o să se îngrijească împăratul de tine și copii!”

Trenul se pune în mișcare, pe drumul udă de lacrimi și sânge a copiilor și soțiilor desperate,

Orașul, încetul cu încetul dispăre în urma noastră și numai amintiri de noi mai rămân. Noi luncăm înainte în monotonia sunetului de roti a trenului de povară spre necunoscut...

Dr. S.

tot mai febrilă acțiune agitatorică a reprezentanților quadruplei-înțelegeri. După toate presemnele guvernul are angajamente față de quadrupla-înțelegere și mai ales față de Rusia, și deci el nu mai are libertatea de acțiune. Nici pierderle luptelor de către Ruși nu au putut să aducă vre-o modificare acestei atitudini, deoarece în cercurile competente se crede, că acele eșecuri sunt numai temporale, intrucât acum ori mai târziu marea ofensivă rusească ca o furtună va mătura pe Germani din țară.

În alte vremuri eșecul politicii financiare a guvernului ar fi silit de mult o schimbare de guvern, dar situația internă a țării nu oferă prilejul de a se putea forța demisiunea guvernului ce înoată în apele rusești, deoarece partidul conservator care alternativ cu partidul liberal conducea politica României, într'atâta e de divizat și slăbit, încât nepunctios e silit să asiste la incorecta acțiune a guvernului liberal. D. Marghiloman care în ciuda intrigelor dlor Filipescu și Ionescu e șeful partidului conservator, se pare că nu are destulă energie. Ceilalți șefi ai partidului, dnii Carp, Maiorescu și Todor Rosetti sunt înaintați în vârstă, iar partidul nu are un bărbat mai tânăr și mai energic care în actualele împrejurări să știe să se valideze. Dacă însă România nu se va cuminti în curând și nu va scăpa de prăpastia „prieteniei” rusești, în cazul acesta soarta ei e hotărâtă, intrucât atașarea ei la Rusia este egală cu fapta renunțării la aspirațiile ei naționale, căreia de sigur în curând îi va succeda renunțarea la întreaga ei viață națională și la independență.

Târgul conștiințelor.

Sub titlul: „Târgul conștiințelor”, organul oficial al guvernului român „L'Independancă Roumaine” publică următorul articol:

Dacă disprețuim profund pe acei, foarte puțini de alții, cari s'au lăsat a fi corupți și susțin, fiind plătiți, o cauză care nu este a noastră, stăm tot atât de puțin și pe corupători.

Cum n'am judeca cu severitate pe străinii cari își permit să se amestece în afacerile interne ale țării noastre, pentru a creia curente câte odată contrarii intereselor noastre. Și ce amestec încă! Un amestec care constă în a arunca germele corupției în presa noastră, a îndepărta pe cetățeni dela datoriile lor, a-i face să joace un rol nedemn.

Astfel de mijloace ne inspiră deoșt dar nu ne neliniștesc.

Numărul celor cari au cedat promisiunilor, cari au cedat tentațiunii, este cu totul infim, o repetăm, și ei au fost prea curând demascați pentru ca să ne temem din partea lor. Acest târg al conștiințelor, deschis în țara noastră, a creiat totuși un sentiment de iritare foarte viu contra corupătorilor, cari răspândesc aurul cu amândouă mâinile.

Și în contra acestor corupători, oricine ar fi ei, toți Românii resimt aceeași indignare și toți vestejesc atitudinea lor cu aceeași energie cu care Salandra i-a vestejit, când și-a ținut discursul din înălțimea Capitoliului.

Să nu-și închipuie străinii că dacă au cumpărat câteva conștiințe, câțiva indivizi pătați și câteva organe venale ale presei noastre, au cucerit dintr-o lovitură opinia publică.

Nu se formează, nici nu se distrug convingerile, și aspirațiile unui popor cu bilete de bancă. Agitațiunea factice creiată astfel, dispăre în mijlocul corului de indignare pe care îl ridică asemenea procedee.

Sfârșitul vânduților cari vor să-și câștige banii lor, te fac să zîmbești de milă, și nalvitatea celor cari plătesc, pare a fi la nivelul lipsei lor de scrupule.

Corupătorii c'o știe dacă n'o știu încă: își pierd timpul și banii. Departe de a câștiga simpatia mulțimei, procedul lor nelolal îi face antipatici și unelțirile ascunse irită. El se înșeală și persistând

în acțiunea lor, nu vor putea decât să compromită iremediabil cauza pe care pretind că o apără prin aceste mijloace reproșabile.

Ceea ce interesează pe publicul român sunt mai întâi interesele românești. Idealul și interesele superioare ale țării servesc și vor servi de conducător poporul românesc. Interesele străine trec pe planul al doilea, și nu intrigile corupătorilor ne vor face cauza lor simpatică și ne va determina să uităm datoriile noastre ale tuturor. Acțiunea lor tinde să producă tocmai efectul contrar.

Insemnări pe răboj.

Arad, 18 August 1915.

În Cluj apare o foaie maghiară, cu titlu modest, cu cuprins modest și totuși cu un mare renume la noi. Dintre folle provinciale maghiare cari au aceeași misiune de santinelă, de-i pace ori războiu, ea se pare a se fi bucurat de mai multă reclamă gratuită în trecut decât toate celelalte, pe coloanele ziarelor românești de dincoace.

„Ujság”.

Observăm că a rupt și „Ujság” cu tradiția, de data asta. O să-i urmărim consecvența. Iată ce cetim în numărul dela 15 August despre „doi soldați din Bistrița... cari se plimbă liniștiți, puțin mândri, pe plața regelui Matelu”:

„Pe pieptul unuia atârână o medalie de vitejie de aur, mare, lângă ea medalia de vitejie de argint și medalia de merit a armatei germane. Pieptul celuilalt este nedecorat, nu atârână pe el nici un insemn de merit, dar nu cu mai puțină majestate pășește alături de tovarășul său. Marea medalie de aur trezește uimirea trecătorilor; este prețioasă medalia asta și face să trezească uimire. Mă interesează — scrie redactorul dela „Ujság” — istoria insemnului și eu o iau către ei să-i întreb de vitejia care a meritat cea mai frumoasă distincție. Aspirantul de ofițer, după ce-i fac întrebarea, îmi răspunde zimbînd, într-o ungurească puțin stricată pentru că-i român, îl chiamă Grigorie Vicaș:

— Te rog, n'am făcut ispravă prea mare. La 26 Iulie, eram lângă Zolkiev, dusmanul se cuibărise în comuna Kamin. Neputându-l alunga cu focul artileriei domnul comandant ne-a întreat: cine se anunță voluntar să aprinză satul, să mi se înfățișeze. M-am înfățișat, m-am furișat până în sat, l-am aprins și-am primit medalia de vitejie aceasta de aur. Celelalte două le am de mai demult.

Am vrut să-l ispitesc mai departe, însă n'a vrut să mi se destăinuască. Mă întorc zimbînd către al doilea:

— Dar d-ta voinicule, n'ai nici o astfel de piesă cu care să te făleşți?

— Ba da — îmi răspunde — și-mi scoate din buzunar o fotografie, fotografia sa: pe piept strălucește una lângă alta o legiune întregă de distincții din timp de pace și război. Câte distincții numai poate primi peste tot un soldat, se înșirue una lângă alta.

— Această decorație am primit-o încă în 31 August trecut, când cu prilejul retragerii noastre am salvat o întreagă baterie de mitraliere — căci sunt comandant al unei astfel de baterii — cu un mare număr de muniție. În 1 Decembrie m-au numit sergent major, în 23 am primit medalia de argint. La 22 Iunie am ajuns aspirant de ofițer și în 11 Iulie am primit medalia de vitejie de bronz. În sfârșit, la 26 Iulie am primit medalia de recunoștință soldătească de argint germană.

— Și crucea de argint pentru merite?

— O am primit deja în 1913, când am salvat mai multe vieți omenești.

Pavel Urs — așa-l chiamă — își pune apoi fotografia în buzunar, și-i mulțămesc.

— Pentru ce nu-ți atârni decorațiile? — îl întreb la despărțire.

— De ce? Doar dacă merg pe front și dau năvală pe câțiva Muscali așa zuruie ca șrapnelul — îmi răspunde zimbînd Pavel Urs — și încep să se plimbe încet, mândru, la pas cu tovarășul său Grigorie Vicaș, pe medalia de aur a căruia tocmai se joacă o rază de soare ce se strecură printre nori...”

Jertfa pentru tron și patrie!

Adusă de meseriașii români din Blaj.

1. Pantillmon Ambruș, păpuțar, căsăt., 2 copii, infanterist, pe câmpul de luptă.
2. Ioan Anton, sodal croitor, june, infant, pe câmpul de luptă.
3. Aurel Băncilă, păpuțar, căsăt., sergent, prizonier, Tomsk, Rusia.
4. Victor Băcilă, sodal păpuțar, june, la tren pe câmpul de luptă.
5. Nicolae Baciu, păpuțar, căsăt., 3 copii, caporal, serviciu intern.
6. Ioan Bărbat, coțocar, căsăt., 2 copii, caporal, prizonier, Rusia.
7. Nicolae Bărbat, logător de cărți, necăs., sergent, câmpul de luptă.
8. Nicolae Barna, păpuțar, june, infant., bolnav în spital.
9. Iuliu Bartoc, măcelar, căsăt., 1 bălat, plutonier la jandarmerie.
10. Iuliu Bela, sodal mecanic, june, plutonier, serviciu intern.
11. Petru Berar, sodal croitor, june, infant., bolnav în spital.
12. Nicolae Berar, sodal coțocar, june, infant, pe câmpul de luptă.
13. Vasile Bindea, păpuțar, căsăt., 6 băieți, infant., aplicat în atelier.
14. Ioan Blaga, tipograf, căsăt., 4 băieți, infant., pe câmpul de luptă.
15. George Both, tipograf, căsăt., 3 băieți, frunțas, rănit în Gallizia.
16. Nicolae Chicidean, croitor, căsăt., 4 copii, infant., aplicat în atelier.
17. Vasile Ciortea, păpuțar, căsăt., infant., aplicat în atelier.
18. Timoteiu Coleșă, măsar, căsăt., 2 copii, infant., pe câmpul de luptă.
19. Nicolae Gligor, măsar, căsăt., 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
20. Emil Halász, absolvent a școlii de construcții, june, infant., în garnizoana în Alba-Iulia.
21. George Halász, măsar, căsătorit, 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
22. Ioan Hebean, viticultor, june, caporal, pe câmpul de luptă.
23. Arcadie Ienășel, barbier, căsăt., 1 copil, infant., superarbitrat.
24. Ferdinand Kampf, croitor, căsăt., 2 copii, infant., garnizoana Alba-Iulia.
25. Teodor Lupu, sodal măsar, căsăt., 3 copii, infant., pe câmpul de luptă.
26. Dumitru Manța, barbier, căsăt., 1 copil, sanitar, pe câmpul de luptă.
27. Nicolae Mărcuțiu, coțocar, căsăt., 1 copil, infant.
28. George Mărginean, măcelar, căsăt., 1 copil, infant., a murit la ocuparea Lembergului.
29. Ioan Mărginean, măcelar, căsăt., 3 copii, infant., prizonier în Rusia.
30. Iosif Martin, sodal croitor, june, infant., pe câmpul de luptă.
31. Teodor Mera, sodal croitor, june, caporal, pe câmpul de luptă.
32. Aurel Mihertă, văpsitor, căsăt., 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
33. Porfiriu Migla, păpuțar, căsăt., infant., pe câmpul de luptă.
34. Petru Moga, franzelar, căsăt., 2 copii, infant., serviciu intern.
35. Aurel Mihertă, vopsitor, căsăt., 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
36. Aurel Moldovan, grădinar, june, infant., rănit în Gallizia.
37. Nicolae Moldovan, sodal croitor, june, artilerist, rănit, în spital.
38. Oliviu Murășan, pantofar, căsăt., infant., prizonier în Rusia.
39. Nicolae Murza, măcelar, căsăt., 1 copil, plutonier, proviantură.
40. Eugen Nicola, mecanic, căsăt., 6 copii, plutonier, aplicat în atelier.
41. Traian Novac, comerciant, căsăt., 2 copii, artilerist, pe câmpul de luptă.
42. Adrian Nyerges, comerciant, căsăt., 2 copii, infant., serviciu intern.
43. Ștefan Nyerges, comerciant, căsăt., 2 copii, sergent, proviantură.
44. Nicolae Oltean, măsar, căsăt., 4 copii, infant., bolnav în spital.
45. Victor Clesanschi, păpuțar, căsăt., 1 copil, infant., în garnizoana din Abrud.
46. Augustin Pepelea, păpuțar, căsăt., 3 copii, infant., serviciu intern.
47. Valer Preancu, croitor, căsăt., 2 copii, infant., pe câmpul de luptă.
48. Constantin Păcurariu, sodal mecanic, june, infant., pe câmpul de luptă.
49. Iustin Prună, comerciant, june, marinar, Pola.
50. Ioan Pojan, viticultor, june, caporal, garnizoana Alba-Iulia.
51. Iuliu Prodan, sodal croitor, june, infant., pe câmpul de luptă.
52. Ștefan Puia, mecanic, june, sergent, prizonier, Taschid, Asia rusească.
53. Ioan Radu, sodal comerciant, june, infant., pe câmpul de luptă.
54. Alexandru Rîțiu, tipograf, june, infant., pe câmpul de luptă.
55. George Rîțiu, zidar, căsăt., 4 copii, infant., pe câmpul de luptă.
56. Ioan Rîțiu, sodal croitor, june, infant., pe câmpul de luptă.
57. Traian Rîțiu, măsar, căsăt., 2 copii, infant., garnizoana din Alba-Iulia.
58. Ioan Rîțiu, păpuțar, june, artilerist, pe câmpul de luptă.
59. Miron Roșiu, tipograf, june, infant., pe câmpul de luptă.
60. Emil Rozor, tipograf, căsăt., 1 copil, caporal, pe câmpul de luptă.
61. Virgil Rozor, tinichigiu, june, infant., garnizoana din Alba-Iulia.
62. Alexandru Sărătean, mecanic, june, infant., garnizoana din Alba-Iulia.
63. Ștefan Șarlea, mecanic, căsăt., 2 copii, infant., serviciu intern.
64. Izidor Seserman, păpuțar, căsătorit, 3 copii, infant., prizonier, Niș, Serbia.
65. Ioan Șofron, funar și curelar, căsăt., 2 copii, infant., în atelier.
66. Ioan Șiler, comerciant, căsătorit, 1 copil, sergent, proviantură.
67. Ioan Spinean, tipograf, căsăt., 2 copii, infant., pe câmpul de luptă.
68. Ioan Suciu, sodal pantofar, june, infant., pe câmpul de luptă.
69. Alexandru Tulea, măsar, căsăt., 1 copil, infant., pe câmpul de luptă.
70. Vasile Tulea, coțocar, june, husar, pe câmpul de luptă.
71. Ioan Sfarlea, sodal comerciant, june, caporal, pe câmpul de luptă.
72. Precup Vințilă, păpuțar, căsăt., caporal, serviciu intern, Bucovina.
73. Vasile Voicu, păpuțar, june, infant., pe câmpul de luptă.
74. Artimon Zăriaș, sodal coțocar, june, infant., pe câmpul de luptă.
75. Andrei Zima, palir, căsăt., infant., pe câmpul de luptă.
76. Nicolae Zdrenghea, logător de cărți, june, caporal, pe câmpul de luptă.
77. Onisie Fodor, bărdăș, căsăt., 5 copii, infant., pe câmpul de luptă.

ASENTAȚI DELA 36—42 ANI.

78. Cornel Gruțila, măsar, căsăt., 5 copii.
79. Axente Grula, impiegat la bancă, 3 copii.
80. Iosif Ianza, sodal comerc., june.
81. Emil Oltean, măsar și palir, căsătorit, 2 copii.
82. Nicolae Păcurar, măsar, june.

ASENTAȚI DELA 42—50 ANI.

83. Mateiu Corvin, tipograf, necăs.
84. Petru Găbric, ferar, căsăt., 5 copii.
85. Alexandru Sărătean, măsar, căsăt., 8 copii.

Blaj, în August 1915.

Comunicat de:
Prof. Gavril Precup,
presidentul „Societății meseriașilor români din Blaj”.

Basarabia sub cnuț.

Continuăm cu rezumatul interesantel broșuri a dlui Dighis, asupra tristei soarte a Basarabiei sub jugul rusesc.

Starea politică.

Rusia este țara spânzurătorilor, țara deportărilor în masă, a călăilor și a absolutismului desăvârșit. Dacă Rușii au de suferit, cu atât mai mult suferă națiunile subjugate din împărăția țarului.

Românii nu se bucură de nici un drept politic. Chiar după 1906 când țara a fost nevoită să introducă o constituție dispunând să se aleagă deputați în Duma imperială, voința Românilor a fost înlăturată. Din 9 deputați aleși în Basarabia, nici unul nu este Român.

„Pe Români nu-i vrea guvernul rusesc. Românii nu sunt buni decât pentru bir și armată. Ei duc povara datorită, dar nici un drept nu le este îngăduit în împărăția blestemată a țarului sângeros!”

Unirea cu România.

La 1877, Rusia vorbea ca și astăzi, de războiul eliberării de sub jugul turcesc.

Rusia înrântă de Turci, a cerut ajutorul României după ce țara jurase că va respecta integritatea teritoriului ei.

După ce însă cu ajutorul Românilor Turcii au fost învinși, Rusia a uitat jurământul dat.

În congresul dela Berlin a pretins să ia înapoi cele trei districte basarabene.

Actul brutal și perfid al Rusiei deslănțui indignare și protestări în țară. Atunci țara a amenințat pe domnitorul Carol că-l va desarma armata.

Înzadar mării Români, Ioan C. Brătianu și Mihail Cogălniceanu au apărut înaintea aeropagului european drepturile sfinte ale țării.

Nelegiuirea s'a consumat. Cele trei districte basarabene au fost luate de Rusia, drept răsplătă pentru sângele românesc dela Plevna și ca o mărțurie vie cât valorează cuvintele de onoare și jurămintele Rusiei autocrate!

Repararea nedreptății.

Astăzi, Rusia strivită fiind de ostirile austro-germane, a venit timpul să se repare nedreptatea istorică dela 1812 și 1877. Basarabeni așteaptă mântuirea lor.

În mesajul domnesc dela 15 August 1878, domnitorul român Carol I se adresa cu aceste cuvinte Corpurilor legiuitoare:

„Europa ne-a impus un dureros sacrificiu prin cedarea județelor noastre de peste Prut.

Nu există Român dela domn până la ultimul cetățean care să nu deplângă deslipirea unei părți din pământul strămoșesc decretată de Europa!”

Iar la sfârșitul aceluși mesaj, Vodă Carol spunea aceste cuvinte profetice:

„Să nu disperăm. Din contră să avem statornică credință că ceea ce rivalitatea intereselor și necesitățile momentului nu ne-a dat astăzi, mâine ni se va da de către dreptatea mai bine luminată a Europei!”

Acel mâne profetizat de nemuritorul rege Carol I a sosit.

Basarabia trebuie să redevie românească!

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 17 August. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusesc: În cursul urmăririi dușmanului ce se retrage neîncetat trupele ces. și reg. cari stau sub comanda l.-generalului Arz au înaintat până la Dohinka (20 km. la sudvest de Brest-Litovsk). Landvehrul ungar a respins o ariergardă rusească, care luase poziție lângă Piszac. Forțele comandate de arhiducele Iosif Ferdinand înaintază spre Sanow lângă Bug. Generalul Kövess l'a aruncat pe dușman peste Bug în regiunea Konstantinow. La nord de Bugul inferior cavaleria austro-ungară luptă în strânsă legătură cu cavaleria germană.

Pe frontul de lângă Wladimir-Wolinsky și din Gallizia orientală e liniște.

Pe frontul italian: Canonada artileriei grele italiene,

Impotriva forturilor noastre din Tirol a ținut ieri toată ziua. Trupele de infanterie dușmană mai slabe, cari în Wal-Sugana, au înaintat peste păraul Paso până la Carzano (la nordost de Borgo) le-am respins. Pe frontul din regiunea litoralului Italiei au continuat atacurile cu forțe mai mari împotriva pozițiilor noastre dintre Krn și Tolmina, dar i-am respins pretutindeni. Platoul Doberdo a fost ieri după amiază împrescat de un foc de artilerie destul de violent.

Berlin, 17 August. — Se comunică dela marele cartier principal:

Pe frontul occidental: În fața Ostendei, bateria noastră de tărâm a alungat 3 distrugătoare dușmane. În Argonnii ostici am ocupat La fille Monte un tranșeu francez. La Bapaume un aeroplan englez a căzut în mâinile noastre. Echipajul, doi ofițeri, i-am făcut prizonieri.

Pe frontul oriental: Grupul mareșalului Hindenburg: În regiunea Rupischky și următoarele lupte consecutive au fost cu succes pentru noi. Am făcut 625 prizonieri (printre cari 3 ofițeri) și am capturat 3 mitraliere.

Trupele conduse de generalul Litzmann, din armata colonel-generalului Eichhorn, au cucerit cu asalt forturile dintre Niemen și Iesia, din frontul sudvestic al cetății Kovno. Ele au făcut prizonieri peste 4500 Ruși și au cucerit 240 tunuri și o mare cantitate de alt material de război.

Armatele generalilor Scholtz și Gallwitz în lupte continue l-au aruncat pe dușman iarăși în direcția spre est. Au făcut prizonieri 1800 Ruși printre cari 11 ofițeri, au capturat și 10 mitraliere.

Pe frontul nordostic al cetății Nowogeorgiewsk am cucerit cu asalt un fort mare și două construcții pentru închiderea terenului dintre forturi. Aproape în toate celelalte puncte ale frontului a reușit să-l aruncăm pe dușman și mai mult îndărăpt. Am făcut 2100 prizonieri, 19 tunuri și alt material de război.

Grupurile prințului Leopold de Bavaria și mareșalului Mackensen continuă să înainteze victorioase.

Comandamentul suprem rusesc în comunicatul său oficial datat din 16 August afirmă, că ariergardele rusești au cucerit în 13 August la Dunajow, pe Zlota-Lipa, 2 rânduri de tranșee germane și au omorât pe apărătorii tranșeelor. Trupele noastre din acest punct au cunoștință numai despre o întreprindere a unei partrule rusești, în noaptea spre 13 August, care a dat deplin greș și cu prilejul acesta dușmanul a lăsat îndărăpt în fața pozițiilor noastre 4 morți și 2 răniți, dar nouă nu ne-a pricinuit nici o pierdere.

Atitudinea statelor balcanice.

Sub titlul: „Ținuta statelor balcanice”, *Neue Freie Presse*, cu data de 16 August scrie:

„Grecia, Bulgaria și România fiind presiionate din partea puterilor împătritei înțelegeri vor trebui să ia o hotărâre grabnică. Este întrebarea dacă vor ceda ori nu. În Grecia s'a întrunit parlamentul și nu este exclus cu desăvârșire ca majoritatea pe care se sprijinește Venizelos să încerce o schimbare a politicii de până acum a regatului elen. Totuș poate că nu, pentru că pretențiile pentru cedarea părților de teritorii alăturate Greciei prin tratatul de București, fac sânge rău partizanilor lui Venizelos. La tot cazul zilele viitoare vor arăta cum statele balcanice vor primi ofertul împătritei înțelegeri — un consentiment al tuturor abia poate fi așteptat”.

Prevederile lui Venizelos.

Despre prevederile lui Venizelos *Berliner Tagblatt* primește la 16 August direct din Atena următoarele informațiuni:

„Venizelos s'a întreținut cu o personalitate politică din anturajul său asupra principalelor chestiuni ale politicii externe. După informațiunile ce s'au putut alege, prevederile fostului prim-ministru se pot rezuma în următoarele:

Venizelos susține ca și până aci că interesele Greciei congruiază cu ale ententei, deoarece Germania ținzând spre Salonic se declară ca dușmană elenismului. Interesele Greciei ținzând ca îndată ce se vor ivi împrejurări favorabile să se alătore ententei. Cu toate aceste astăzi, dată fiind situația desperată a Rusiei, par a nu fi date condițiile pentru alăturare, așa că Grecia este necesitată să rămâie și pe mai departe în neutralitate.

După părerea lui Venizelos înfrângerea de până acum a Rusiei nu alterează să succedă victoria finală a ententei”.

Aeroplan franceze în Italia.

Din Chiasso se anunță:
Treizeci și cinci de aeroplan franceze au sosit în Italia pentru ca să facă serviciu pe frontul italian.

Ordinul către armată al arhiducecelui Frideric.

Dela cartierul presei se anunță:
Arhiducele Frideric la ziua nașterii Maj. Sa monarhului a dat către armată următorul ordin de zi:

A trecut anul de când ducem războiul. În acest an ne-am luptat cu o glorie neîntrecută. În această zi ne învoim promisiunea să eluțăm cu perseveranță victoria finală.

Nou plan de război al Rușilor.

Din Kopenhaga sosesc informațiile următoare:

Rușii sunt hotărâți să cedeze Brest-Litovsk-ul și să încerce o reorganizare a armatei lor în dosul mocirlelor Rokitno.

Retragerea guvernului Goremkyn.

Din München se anunță:

Din cercurile franceze bine informate sosește știrea că retragerea cabinetului Goremkyn se face în timpul cel mai apropiat. Din cabinet va rămânea numai ministrul de război Polivano. Președintele partidului cadeților, Miljukow, a pregătit un program cu constituirea noului guvern. În noul minister coaliționist va avea un rol conducător.

Italianii speră că Grecia va ceda.

Berlin. — „Vossische Zeitung” primește dela corespondentul său din Lugano: „Stampa” anunță că alaltăieri a avut loc un viu schimb de telegrame între ministrul de externe Sonnino și oficiile de externe ale antantei, precum și ambasadorii italieni din București Sofia și Atena. La Consulta se mai speră, că pășirea energică a împătritei înțelegeri va face ca Grecia să cedeze.

Rușii mai speră să învingă.

București. — „Nowoje Wremia” — după cum se anunță din Petrograd — scrie în legătură cu veștile de pace răspândite în Petrograd și Moscva, că *Rusiei îi trebuie biruință și nu pace.* Câtă vreme nu vom învinge — scrie ziarul rusesc — nici vorbă nu poate fi despre pace. „Nowoje Wremia” arată în sfârșit că în baza înțelegerii încheiată cu celelalte state din antantă, Rusia nu poate încheia singură o pace aparte și astfel nici discuta nu se poate asupra acestei chestii.

Serbia cedează.

Sofia. — Protestul Serbiei împotriva notei antantei n'a surprins pe nime. Din sursă bine informată se asigură, că Serbia s'a declarat aplicată să renunțe la teritoriul în litigiu curinzând orașele Monastir, Prilep, Ochrida, Istip și Coceana și să le cedeze Bulgariei.

Semioficiosul „Samoupravă” care se arătase neînduplecat față de pretențiunile Bulgariei, în nrul din 14 August, scrie într'un ton mai conciliant și accentuiază, că propunerea antantei e o mare cinste pentru Serbia.

Primul ministru bulgar Radoslavoff a asigurat șefii opozițiunii bulgare, că deocamdată Bulgaria nu are intențiuni agresive față de Serbia.

Tratatul turco-bulgare au ajuns la un punct mort.

Rotterdam. — „Courant” anunță din Sofia: Tratatul turco-bulgare nu pot progresa, *ținzând Turcia condițiilor inacceptabile.* Nu e exclus însă ca Bulgarii să se hotărască la un pas mai energic. Față cu propunerile din urmă ale împătritei înțelegeri, guvernul bulgar și-a menținut atitudinea de până acum, adică a declarat că nu le poate accepta, câtă vreme Grecia și Serbia nu se vor învoi să cedeze teritoriile dorite de Bulgaria.

Deschiderea scupștinei.

Sofia. — Se anunță din Nis: Ședința de Luni a scupștinei a fost numai o ședință formală. Ieri scupștina a ținut ședință secretă. Se afirmă de cei inițiați, că în această ședință primul ministru Pasici a declarat, că guvernul

lasă în sarcina scupștinei să decidă în chestia notei antantei. El e împotriva concesiunii în favorul Bulgariei, dar dacă scupștina decide cedarea Macedoniei, el și statul major vor trage consecințele. Sesiunea scupștinei va ține 2—3 ore.

In chestiunea stipendiilor.

— Articol din afară. —

Deoarece se apropie datul însemnat când epitropiile fundațiilor noastre se convoacă spre a împărți stipendiile disponibile studenților dela facultățile universitare, este corect a se asculta glasul tinerimei însăși, care cunoaște mai bine cerințele carierelor apucate. Ne îndemnăm a prezenta chestiunea ce urmează, cu atât mai multă răvnă, cu cât suntem îndreptățiți a aștepta că și această cauză va fi judecată cu acea obiectivitate largă cu care privește fiecare epitropie chestiunea capitală a sucrescenței de intelectuali.

Din complexul multiplu al chestiunii universitare se ridică în mod dominant și acut chestiunea complectării studiilor la universitățile din străinătate. Ori cât s'ar nizu celelalte împrejurări a se apropia de importanța acestei chestiuni, oricât s'ar preta mizeriile mici dar trecătoare de-a fi pe planul prim de interes, totuș noi, cei cari am viețuit viața de universitar, afirmăm că nimic nu ne apasă mai mult decât a fi în proprietatea unei oarecare diplome și a fi departe de nivelul modern al științei apusene, de-a fi absolvit studiile din Cluj sau Buda-pesta și a te simți numai la începutul de-a cuprinde adevărata esență a carierei viitoare.

Suntem doar astăzi în lumea specializării, mai mult în știință decât în orice ram de activitate; e lucru cunoscut că profesorii sunt siliți a trata în mod tangențial multe chestiuni de prima forță. Aceste chestiuni rămân nelămurite de mulțorii pe întreaga carieră, dacă nu cumva cercetările proprii nu le luminează. Imprejurările speciale ale noastre însă aproape că zădărnicesc munca intensivă a scrutărilor rezultând în cele mai multe cazuri capacități numai de-a doua mână: eventuale talente fără cunoștințele necesare.

Epitropiile fundațiilor noastre se pot fali cu acei stipendiați ai lor cari au avut fericirea ca în decursul studiilor universitare să poată trece pe câte două-trei semestre la universitățile din străinătate, căci e lucru cunoscut că la universitățile din apus au ajuns rezultatele cele mai frumoase chiar și în testimonii, las' că și individul a venit îndărăt la noi, cu idei mai vaste și cu vederi mai largi. Se poate însă trage la îndoială că oare studiul acesta îndeplinit în decursul anilor de universitar este oare cel mai binefăcător pentru intelectualul specialist de mâne? Oare acel timp, când omul își adună șuruburile ca să-și construiască baza individualității sale, este cel mai potrivit pentru a-și infiltra în sânge acele fine nuanțe ale bunului și răului de ordin mai superior?

Lucrul apare luminat că petrecerea individului în străinătate numai după terminarea studiilor va rezulta acel maxim de cunoștințe și îmbolduri pe care ni-l pretinde impetuos viitorul nostru de specialiști cu bună pregătire. Numai omul care este în curat cu toate elementele poate să admire armonioasa conlucrare a mecanismului complicat sau numai dela înțelegerea superioară a chestiunilor poate trece specialistul la aprecierea corectă a detaliilor.

Obținerea diplomei în împrejurările de până acum are asupra noului diplomat efectul brusca de-a orbeca într'un întunec de formule și construcții fără a avea puterea de-a domina elementul sublimelor forțe ale naturii... studiul de completare are efectul de-a ridica pe om la puterea de ocărnuire și avansare.

Pentru a împrumuta documentării de mai sus greutatea autoritară a celor chemați, este destul a aminti că însuși profesorii noștri ne-au deobligat de pe catedră, că nu vom începe munca largă a vieții până atunci, până când nu vom petrece semestrele necesare sau călătoria noastră științifică în apusul progresat. Este ușor de întrezărit că la acest postulat categoric fiecare universitar răspunde cu ultima sfortare

materială a capacității sale, fii tuturor neamurilor conlocuitoare tind spre nivelul spurei, numai nouă celor stipendiați ni se întoarce calea, deoarece tocmai la acest an, de cea mai categorică importanță, nu ni se mai votează stipendiul acomodat.

În urmarea acestor stări triste se poate explica boala socială ce ne obsedează, că în chestiuni de primă valoare ne adresăm totdeauna la specialiști străini, deoarece ai noștri nu au pregătire necesară, rezultând de aici că noi ca neam cu dorința de mai bine susținem o întregă castă de specialiști străini (mai multe mii), până ce diplomații noștri se sbat cu micile mizerii ale vieții zilnice.

Fiind această chestiune luminată, rugăm epitropiile fundațiilor noastre a hotărâri:

1. Să se dea stipendiilor după absolvirea studiilor încă doi ani stipendiul pentru depunerea riguroaselor și pentru completarea studiilor în străinătate.

2. Epitropiile fundațiilor să întrevină la guvern pentru esoperarea concesiunilor necesare. *Vică.*

INFORMAȚIUNI.

Arad, 18 August 1915.

INSTIȚIUNĂRE ACELOR CARI VREAU SĂ TRIMITĂ BANI PRISONIERILOR DIN RUSIA. Suntem rugați să anunțăm prin coloanele ziarului nostru că acela cari vreau să trimească bani prizonierilor în Rusia prin mijlocirea fruntașului nostru instituit „Victoria” din Arad, să scrie legibil și cu litere latine adresa exactă a prizonierilor. Să se știe apoi, că se prindesc pentru trimiterea în Rusia numai sume peste 50 coroane.

— *Mâne, Joi, și poimâne, Vineri, fiind sărbători* — Schimbarea la față a Dlui Is, Hr. și Sf. Ștefan, — numărul viitor al ziarului nostru va apare Sâmbătă seara.

O mie de aviatori americani pentru Franța. „Berliner Zeitung” anunță din Rotterdam:

„New-York Herald” anunță că o personalitate diplomatică care a reprezentat Statele-Unite la Paris, organizează, din bani americani și cu aviatori americani, un corp de aviație, compus din o mie de aeroplane, care va fi pus la dispoziția comandamentului armatei franceze.

Până acum s'au adunat dela bogătașii americani cinci milioane de lei și o personalitate care se bucură de mare faimă în Statele-Unite va fi șeful acestui corp.

Această flotă aeriană a fost creiată ca Statele-Unite să aibă la caz de nevoie aviatori experimentați. Studenții universităților Yale, Princeton și Harvard au fost invitați să ia parte la această acțiune. Corpul va forma o trupă independentă, având ofițeri proprii, printre cari vor fi și aviatorii americani Thaw, Norman, Prince și Curtes, cari se află de mult pe frontul francez.

Se afirmă că Vincent Astor și numeroși alți bogătași americani, au și cumpărat aeroplane și le-au pus la dispoziția comitetului de inițiativă.

Cum au părăsit Rușii Varșovia? Ziarul „Times” află dela corespondentul său că golirea Varșoviei a început la 15 Iulie st. n. Poliția perchiționa fiecare casă și silea pe locuitori să plece. Mai bine de 350.000 locuitori ai Varșoviei — între aceștia și jumătatea populației evreiești — au trebuit să părăsească orașul și să se lase transportați în lăuntru Rusiei. Mai bine de 10.000 familii din Varșovia au fost complet ruinate. Corespondentul suszisiului ziar cunoaște cazurile multor familii cari aveau averi de milioane și cari astăzi sunt sărace lipite pământului. Toate metalurile aflătoare în Varșovia — brute sau prelucrate — au fost fie transportate în lăuntru Rusiei, fie nimicite. Clopotele tuturor bisericilor din Varșovia au fost date jos și expediate în Rusia. Încă din ziua de 21 Iulie, toate vehiculele trecuseră Vistula și luau drumul Moscovei. Pretul mâncărilor devenise în vremea din urmă înzecit. Conducta de apă nu mai funcționa, deoarece mașinele ei fuseseră transportate în lăuntru Rusiei.

Regele bulgar la frontiera greco-bulgară. Semioficiosul guvernului bulgar „Echo de Bulgarie” scrie: Regele Ferdinand întorcându-se din Küstendil a vizitat frontiera greco-bulgară și posturile de frontieră dela Bistrița. Regele Ferdinand sosind cu automobilul îndărapt la Sofia a fost întâmpinat cu ovații din partea populației.

Un nou regat polon? „Daily Chronicle” scrie: În cercurile diplomatice se așteaptă, că luarea Varșoviei va conduce la proclamarea unui nou regat al Poloniei, compus din Polonia rusă, dintr-o parte a provinciei prusiene Posen și o parte din Galiția. Ziarul a descoperit chiar și un rege potrivit pentru acest regat, anume pe arhiducele Carol Ștefan de Austro-Ungaria.

Știrea dovedește cel puțin că nu se așteaptă prea mult la o întoarcere a Rușilor.

Aviz abonaților din România.

Fiindcă poșta din Tară nu primește mandate poștale cu bani pentru Austro-Ungaria, rugăm stim. noștrii abonați, ca abonamentul să-l transmită reprezentantului nostru administrativ: Dlui Inginer Grigore Dabija — București, str. Rumeoară 23., care este îndreptățit a face orice fel de incasări în contul nostru.

Cu acest aviz am răspuns deselor întrebări ce neconțin primeam în chestie dela abonații noștri din Tară.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Ultima oră.

AU CĂZUT FORTURILE CETĂȚII KOVNO.

Berlin. — Dela cartierul principal se anunță oficial:

Cetatea Kovno cu toate forturile ei și enormă cantitate de material de război, peste 400 tunuri e de ieri noapte în stăpânirea Germanilor.

Cetatea am cucerit-o cu asalt împotriva unei apărări viguroase.

RUȘII NU MAI POT REZISTA PE LINIA BUG.

Din cartierul presei se anunță: Biruința dela Kovno și continuile noastre victorii fac iluzorie pentru Ruși menținerea liniei Bugului. Germanii prin cucerirea frontului sud-vestic al cetății Kovno, au pus stăpânire pe întreg lanțul de cetăți de pe țărmul Niemenului sudic.

ARMATA MAREȘALULUI MACKENSEN A AJUNS LA KODEN.

Cartierul presei anunță: Aliații au trecut Bugul pe mai multe locuri și înaintează. Pe unele locuri suntem numai la o depărtare de o zi de Brest-Litovsk.

Armata lui Mackensen care înaintează dinspre sud e numai la o depărtare de 18 klm. de cetate. Armata a șasea care stă sub comanda generalului Arz a înaintat până la Piscoci. Armata generalului Kövess a trecut Bugul la Niemirov, iar armata arhiducei Iosif la Janovna.

Brest-Litovsk e impresurat dinspre sudvest. Rușii și-au pus toată speranța în forturi și au început retragerea generală în interiorul brăului de fortificații. Cavaleria germano-austro-ungară a ajuns până la Stavice.

GUVERNUL GUNARIS A DEMISIONAT.

Atena. — Camera grecească alegând președinte pe Venizelosistul Zaritzlavnov, guvernul Gunaris și-a dat dimisia.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Au plătit în abonament următorii: Ilie Radin Cernegiaz, 4 cor.; Ioan Băraș, Szt.-Andrașfalău, 4 cor.; Ivantie Bedreag, Petris, 2 cor.; Nicolae Delon, Leant, 2 cor.; D. Romul Pulca, Szászkezd 7 cor., până la 31 August a. c.; D. Donesie Tărăngă, Lugoșel, 2.40 cor., până la 20 Sept. a. c.

Kenjiro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de: P. Robescu.

(Urmare) (38)

În seara în care bătrâna vorbise cu Takeo de un divorț eventual, dânsul se arătase așa de hotărât a nu-l face, încât mama sa îi făgăduise că o să amâne până la întoarcerea lui.

Totuş se îndoia de el ba chiar se temea că dragostea lui pentru Nami va crește mai mult în timpul lipsei, și la întoarcere nu îi va mai face pe plac, sau poate că în acel timp, s'ar putea să se întâmple ceva, care să-i stânjenească hotărârile ce luase.

De aceea, crezu mai nimerit s'o sfârșească în timpul lipsei lui Takeo.

Pe de altă parte, nu-i prea părea bine să-și calce făgăduiala dată lui Takeo, și de aceea, cu toate insistențele lui Chijiwa, întârziase.

Dar sângele pe care îl vărsase iar Nami, a hotărât lovitura de grație și bătrâna se decise să facă o vizită familiei Kato, care fusese mijlocitoarea căsătoriei lui Takeo cu Nami.

Cu toate că erau vecini, dânsa nu intrase decât odată în casa Kato, când a trebuit să-și întoarcă vizita, prin care le mulțumea de căsătoria ce se făcuse. Când o văzu, doamna Kato bănuia o veste urâtă. Totuş o primi cu multă curtezie, dar când a aflat motivul vizitei, simți că i se frânge inima. Nici odată nu s'ar fi gândit, că mâinile cari au strâns nodul dintre familiile Kataoko și Kawashima vor trebui să strice căsătoria.

Doamna Kato, rămase mirată și zăpăcită, văzând în ce chip se prezintă bătrâna Kawashima la dânsa, și cum spune, fără să roșească, cuvinte lipsite de milă. Doamna Kawashima stătea dreaptă pe scaun, cu mâinile pe genunchi și ceea ce spunea, era pornită din convingere. Vicontesa, după ce a ascultat-o, a răspuns la toate cele spuse.

Atunci, doamna Kawashima s'a simțit roșind, deoarece, vorbele vicontesei Kato combăteau răutatea și egoismul soacrei.

Și pe când era sub imperiul supărării, iar vorbele îi ieșeau continue din gură, deodată își aduse aminte de toată dragostea ce avea pentru Nami, pe care o considera ca pe a doua fiică, și se gândi că reproșurile ei ar putea să aducă un mai mare rău, nenorocitei copile.

Cu greutate mare își stăpâni mânia și ceru să-i spuie toate motivele cari formau pentru soacră pretextul divorțului, și răspunzând punct cu punct la toate, dărâmând toate argumentele bătrânei. Ba în urmă, după ce a căutat să-i miște inima, a rugat-o chiar ca să fie indulgentă.

Rugăciunea însă, nu a avut nici un efect, căci bătrâna Kawashima, cu o privire de dispreț, i-a arătat cât este fără de folos discuția aceasta, iar în urmă, prin vorbe i-a spus neted că orice încercare este de prisos și că ar fi mai bine să transmită hotărârea sa, părinților Nami.

Doamna Kato ascultând-o, se gândea la Nami cât este de bolnavă, și-i venise în minte scena morții surorii sale, mama nefericitei Nami, împreună cu durerea ce o va simți generalul, la auzul acestei vești.

Gândurile acestea îi măreau tristețea ce simțea în suflet, și pe când lacrimi calde îi cădeau în jos pe față, își mai făcu încă odată curaj și încă odată îi spuse cât este de indignată. Dânsa ar fi vrut să întrebe și pe bărbatul său, dar se gândi că dânsul nu va consimți niciodată să ia parte la o faptă așa de nedreaptă, după ce contribuise la căsătoria lui Takeo cu Nami.

Doamna Kawashima plecă mai supărată de cum venise, și chiar în seara aceea scrisese lui Yamaki.

Tot în aceeași seară, doamna Kato, în lipsa bărbatului său, scrisese lui Takeo, pe vaporul pe care se găsea, și-i comunică și-i spuse pericolul ce-i amenință fericirea sa casnică, în timpul lipsei lui. Făcu aceasta, pentru că, cu toate spusele bătrânei, dânsa nu a crezut de fel că Takeo voia să divorțeze, și era convinsă că dânsul nu știa nimic.

În timpul acesta, doamna Kawashima însărcinase pe Yamaki să ducă dânsul părinților feței cererea de divorț, iar acesta, supunându-se fără înconjur, alergă fără să piardă vremea, la familia Kataoka. (Va urma)

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Mulțămită.

Rugăm pe această cale se primească sincerile noastre mulțămite, toți prietenii și cunoscuții cari cu cuvinte de mângăere au încercat se aline nemărginita noastră durere ce am îndurat prin pierderea iubiților noștri copii Felicia Dr. Dobrea n. Popescu și Nicu Popescu.

Aurelia și Ioan Popescu.

CONCURS.

„Maramurășana” inst. de cred. și economii societate pe acții în Sighetul-Marmației publică concurs pentru postul de contabil, după ce contabilul ales din cauze neprevăzute nu și-a putut ocupa postul.

Salariul anual 2400 cor., bani de cvartir 600 cor. și tantiemă statutară eventual adaus de plată.

Dela concurenți se cere absolvarea școalei comerciale, atestat de maturitate, praxă — să poată lucra independent, cunoașterea limbilor română, germană și maghiară și cautiune 2000 coroane.

Petițiunile de concurs sunt a se înainta până în 5 Septembrie a. c. la adresa direcțiunii institutului în Maramarossziget.

Contabilul se alege pe un an de probă.

Postul este de a se ocupa din 15 Septembrie a. c.

Sighetul-Marmației la 11 August 1915.

(Ma 2490—3)

Direcțiunea.

Prima fabrică de bănci de școală
brev. reg. ung.

Liferează

cele mai moderne și mai bune
bănci de școală

brevetate sistem „Fehel”,
„Zahn” și „Reitig”, mobil
biliar pentru școli aparate de
gimnastică, mobilar modern
pentru biserici, bănci pentru
biserică și mobilar pentru
„grădinițe de copii.”

Fe 1288

Prețuri gratis.

**Fabricarea aranjamentelor de
birouri moderne.**

Librăria diecezană din Arad, (strada
Deák Ferenc Nr. 35) caută

**un sodal librar
și un practicant**

care a absolvat cu succes cel puțin 2
clase la o școală medie. (Li 2489 — 9)

Ministerul Finanțelor

**Direcțiunea Contabilității Generale a Sta-
tului și a Datoriei Publice. Datoria Publică.**

Nr. 74.112 din 18 Iulie 1915.

Publicațiune.

A 25-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 5%
amortibilă din 1903, împrumutul de 185.000.000
lei, se va efectua în ziua de 19 August (1 Sept.)
1915, ora 10 dimineața, în sala specială a Mini-
sterului de Finanțe, conform dispozițiilor sta-
bilite prin regulamentul publicat în Monitorul
Oficial Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La aceasta tragere se vor amortiza titluri
pentru o valoare nominală de 1.348.000 lei, în
proporția următoare:

48 titluri de	5.000 lei	240.000 lei.
160 „ „	2.500 „	400.000 „
409 „ „	1000 „	409.000 „
598 „ „	500 „	299.000 „

1315 titl. p. o valoare nomin. de: 1.348.000 lei.
Publicul este rugat a asista la tragere.

p. Directorul Contabilității Generale a Statului
și Datoriei Publice,

D. Popovici

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1914.		1915.	
19 Iulie		11 Iulie	18 Iulie
ACTIV			
153 420 721	aur (monete)	165 493 242	
—	stoc	25 220 000	
210 060 619	metalice	205 000	
56 639 898	trata și disponibil consolid. ca aur	73 814 560	
834 240	Argint și diverse monete		
187 837 628	Efecte scontate		
52 505 045	{ 27 608 850 Impr. pe ef. publice	25 166 600	
11 273 958	{ 48 780 300 Impr. pe ef. publ. în ot. crt;	48 874 800	
	{ 23 882 105 din care nu s'au ridicat lei	23 876 723	25 001 077
11 273 958	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)		
16 762 877	Imprumutul statului în cont crt pe bonuri de tezaur 3% aur (1914/1915.)		
4 036 281	Efectele Capitalului social		
6 726 273	Efectele fondului de rezervă		
1 075 656	„ amort. imobil. mobil. și mașinilor		
213 302	Imobile		
132 150 117	Mobilier și mașini de imprimerie		
143 460 930	Cheltuieli de Administrațiune		
23 279 476	Efecte și alte valori în păstrare		
23 988 500	Bonuri de tezaur 3%, aur în gaj p. Imprum. Statului		
14 897 559	Efecte în gaj și în păstrare provizorie		
841 101 818	Conturi curente		
	Conturi de valori		
	Conturi diverse		
12 000 000	Capital		
87 179 870	Fond de rezervă		
5 526 192	Fondul amort. imobil. mobil. și mașinilor		
429 941 660	Bilete de bancă în circulațiune		
3 810 594	Profit și Pierdere		
629 890	Dobânzi și beneficii diverse		
17 807 221	Conturi curente și recipise la vedere		
275 611 047	Efecte și alte valori de restituit		
58 595 340	Conturi diverse		
841 101 818			
	Taxa: Scont 6%, Dobânda 7%		
		1467 064 825	1468 656 668

Se primesc
în vîpt și quartir **3-4 studenți,**
teologi etc. la o familie românească din Arad. A se adresa la administrație.

Advocat diplomat,

care până la sfârșitul războiului nu poate deschide cancelarie advocațională. Ofertele să se trimită directe subscrisului.

Dr. P. Licărețiu
advocat.

Temesör (Temes vuc).

L 2494 — 1

**In atențiunea
negustorilor!**

*Acoperirea trebuințelor de
ciocoladă și zaharicale pen-
tru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::*

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.
(Ca 2270)

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

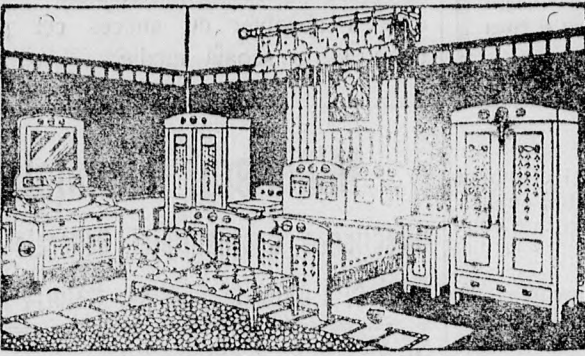
Măestru de Impletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădiri de poieni, parcuri și craci mormântale, impletituri pentru site pentru nisip și pietriș, apărătoare de schintei pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piano excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU, Str. Cîsnădiei 30

Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stofe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845—80).

Ha 2186

F. HACK

mecanic

Sibiu-Nagyszeben, Dragoner-wache nr. 2.
lângă WILHELM ANDREE.

Execută totfelul de lucrări în bransa aceasta și anume:

mașini de cusut, biciclete, gramofone, aparate cinematografice, aparate fotografice, instrumente speciale și brevetate, precum și introducerea curentului electric și rețea telefonică.

Serviciu prompt și conștiințios. :: :: :: Prețuri ieftine.

NOUĂ

prăvălie
de obiecte
mecanice.

NOUĂ

prăvălie
de obiecte
mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonezyi-tér 16,
lângă biserica catedrală, am deschis**O excelentă prăvălie de obiecte mecanice**

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut totfelul de lucrări în bransa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv,** mecanic

fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

SZLANNÁR ÉS RÓTHîntreprindere de pictură de sticlă,
altare, biserici și sticlărie decorativă

Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă, biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane. Aurituri și pictarea tablourilor staționare.

NOUĂ
prăvălie de
instrumente
muzicale!**PULTER VENCEL**

fabricant de instrumente muzicale

Marosvásárhely, Deák Ferenc-u. 7.
(Lângă Palatul Cultural).

Depozit bogat și foarte bine sortat de VIOLINI noi și vechi și pentru școală, CITERĂ și clarinete, INSTRUMENTE DE SUFLAT, armonice și părți de instrumente etc. etc. GRAMOFONE și PLĂCI în asortiment bogat. CORZI (strune) din străinătate cu ton curat pe lângă garanță. — Reparaturile se execută prompt și conștiințios. (Pu 1847)

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC
ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA**„CONCORDIA”**SOCIETATE
PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI
NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat oligoie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru bănel și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta bransa dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.